

Selle talve kõige suurem kordaminek oli kindlasti koos käsitööõpetajatega korraldatud konkurss *Kingitus sõbrale*. Kas sellest saab traditsioon, seda ei oska veel öelda. Ilus algus ühistööks koolidega on tehtud ja meie veebilehel on vaatamiseks väljas konkursi kataloog.

Talvel sai käsitööliidu rahvarõiva alaliidust **MTÜ Rahvarõivas**. Iga asi õigel ajal – rahvarõivas on popp ja nõutud on nii rahvarõivad meistrite käest kui kursused neile, kes ise rõivad teevad. Nüüd on vaja rohkem õpetajaid.. Igas paikkonnas peaks olema omakandi rõivast hästi tundev meister, nõustaja. Rahvarõivaid peab oskama kanda, pikk tee on meil käia selleni, et oleksid ka õiged ehted, sobivad kingad ja külma ilmaga pikkkuub või kasukas selga panna. Iga aastaga ilmub silmapiirile üha rohkem paikkonna traditsioonidele toetuvaid kauneid rõivaid. Tunneme sellest ühiselt rõõmu ja anname oma panuse rahvarõiva ja rahvusliku rõiva edasikestmisse.

Kevad toob taas kaasa meie traditsioonilised suvelaadad nii Tallinnas kui maakondades. Tikkimise aastateemale on suur panus pandud käsitööpäevadel selleteemaliste näituste ja meistrikodadega. Põlvas saame näha ka meie ühistööna valminud vaipa *Lilled Eesti Vabariigile*.

Ettevalmistamisel on mitmed uued algatused – järgmisel aastal saab **kaheksakümmend aastat käsitööliidu loomise**st. Pidupäevaaktus on 14.veebruari Estonia kontsertsaalis. Ootame sinna esindajaid kõigist maakondadest, et tehtust ja tulevikust koos rääkida, pärandihoidjaid tänada ning rahvarõivast ausse tõsta. **Juubeliaasta teemaks oleme valinud kangakudumise**. Mais korraldavad käsitööliit ja Seto Käsitöö Kogo rahvus-

Marja Matiisen panemas kokku Eesti Vabariigi 90. juubeliks tikitud vaipa. Selle vaipa tikitud lappe võib näha veel mitmel leheküljel.

vahelise konverentsi Setomaal. Näitusi ja teabepäevi jagub aasta jooksul enamikusse maakondadesse – kangakudumine on alati eestlastele huvi pakkunud ja pakub jätkuvalt.

Sügisel algava konkursi *eesti- omakiri* juhend nõuab veel mõttetalguid, et huvilistele/osavõtjatele algus kergemini kätte anda.

Volikogu koosolekul kinnitasime uue **arengukava lähiaastateks**. Senisest rohkem tahame pöörata tähelepanu väikeettevõtjate toetamisele ja uue käsitöötoodangu saamisele. Kuidas tulusamalt teha koostööd Eesti Keskmiste ja Väikeettevõtjate Assotsiatsiooniga ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega, milline on käsitöö ja loomemajanduse suhe – neid küsimusi esitame üha sagedamini just

selle nimel, et leida parimaid lahendusi rahvusliku käsitöö edasikestmiseks.

Rahvuslik käsitöö on hinnas ja aus, hea ja kvaliteetne käsitöö ei olegi alati kättesaadav. Saamide käsitööpoe Inaris sain küsimusele, kust saada korralikke kvaliteetseid põdranahast, saapaid, vastuseks, et järjekord on vähemalt kaks aastat. Eestis rahvarõivaid tellides võib mõne kihelkonna puhul saada sama vastuse. Kvaliteetseid rahvuslikke rõivaid aga ei pruugigi niipea saada, sest selliseid tegijaid veel ei olegi. Katsume siis ühiselt leida võimalusi, et soovijatele ihaldatud käsitöö kättesaadav oleks ja käsitöö palju enamatele elatusallikaks saaks

Liivi Soova,
käsitööliidu juhatuse esimees

Aastaauhind Pärandihoidja 2007

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ning Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse esemelist rahvakultuuri väärtustavat aastaauhinda Pärandihoidja antakse välja 1998. aastast. Tänavu siis juba kümnendat korda. Auhinnaga tunnustatakse isikuid, kes oma silmapaistva tegevusega on aidanud kaasa meie rahvuslike käsitöötraditsioonide alalhoidmisele ja edasiarendamisele.

KAALU KIRME on mainekas kunstiteadlane ja -ajaloolane, Tallinna Ülikooli emeriitprofessor.

Eesti kunsti ajalukku jäävad tema ulatuslikud uurimused ja kirjutised tarbekunstist, eriti nahakunstist, eri kunstiliikide põimumisest. Kaalu Kirme on üks neist eesti rahvakunsti uurijatest, kes on pööranud olulist tähelepanu ehetele. Ta on uurinud rahvuslike ehteid, kullassepakunsti ajalugu, ehte valmistamist üldse. Nendel teemadel on ta kirjutanud arvukalt artikleid, tema sulest on ilmunud raamatud „Eesti hõbe“, „Rahvuslikud ehted“ jt. Oma uurimistöös „Eesti sõled“ kirjutas ta lahti eestlaste kõige iseloomulikumate ehte – sõlgede, preeside, kaelakettide, käevõrude, sõrmuste ajaloo ja olemuse, käsitledes seejuures kogu rahvakunsti üldisi arengutendentsse.

Mida peate oma mahukas kunstialases uurimistöös kõige olulisemaks?

Laiemas mõttes esiteks üldpildi loomist eesti rahvapärastest ehetest 13. saj. kuni 20. saj. alguseni. Teiseks esmakordse ülevaate andmist kunstist Eestis sõjaaastail 1941 – 1944.

Kitsamatest teadusprobleemidest olen esiteks ehetes leiduvaid meistrimärke uurides kindlaks teinud, et talurahva ehteid Eestis valmistasid (tellijate soove arvestades) 17.-19. saj. kullassepad linnades. Teiseks olen piiritletud (välja selgitanud) 14. – 16. saj. Eesti soost ehtemeistrite loomingut.

Kuidas hindate rahvuslike ehte seisul tänapäeva kontekstis?

Praeguste ehte seisund tänapäeva kontekstis ei ole halb, kuid lõplikku lahendust takistab rahvapärase ja kutselise loomingu vaheliste erinevuste teoreetiline mõtestamatus. Teisisõnu, kuidas leida tänapäeva rahvapäraste ehte õige positsioon ühelt poolt ajalooliste rahvaehete kopeerimise ja teisalt rahvapärasuse kaotamise vahel.

RIINA TOMBERG on tekstiilkunstnik, lõpetanud Eesti Kunstiakadeemia tekstiili erialal. 2004. aastal kaitses ta rahvakunstialast magistritööd „Vatid, troid, vamsad. Silmkoelised kampsunid Eesti saartel“. Samal aastal anti talle ka rahvakunsti- ja käsitöömeistri kõrgeima järgu kutsetunnistus.

Riina Tomberg on kahtlemata meie rahvusliku käsitöö üks tipptegijaid, kelle loomingule aluseks on rahvakunst. Teda iseloomustab sügav huvi rahvusliku tekstiilipärandi, eriti silmkoeesemete vastu ning praktiline tegevus selle pärandi hoidmisel ja interpreteerimisel tänapäeva tarbija jaoks. Tema käe all õpivad rahvuslikku silmuskun-

Pärandihoidjad 2007. Fotol (vasakult) Igor Tõnurist, Riina Tomberg, Kaalu Kirme.

dumist ka Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia tudengid.

Saaremaal tegutseb Riina Tombergi kudumistöökoda Ruut ja Triip, kus valmivad tema kavandatud stiilsed villased kampsunid, pleedid, mantlid. Tema tööde põhimõte on alati olnud – hinnata vana ja luua selle alusel uut. Tulemuseks on kaunid rõivad, ühelt poolt etnograafilised, teiselt täiesti tänapäevased.

Mida peate oma loominguliste saavutuste hulgas kõige olulisemaks?

Pean oluliseks juba kümme aastat tegutsenud kudumistöökoda Ruut ja Triip ning teiseks on tähtis magistritöö valmimine, mille jooksul õnnestus enda jaoks sügavalt tunnetada ja mõtestada rahvakunsti olemust.

Kas valdkond, millega tegelete, on praegu populaarne?

Tundub, et rahvakunsti populaarsus, eriti Eesti oma inimeste seas on tasapisi kasvamas. Seda on näha ka TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku tekstiili erialal, kus viimastel aastatel on palju noori huvilisi.

IGOR TÕNURIST on tuntud etnograaf, rahvamuusik, rahvapillide ning rõivaste uurija. Ta on korraldanud folkloorifestivale, olnud folklooriansamblite kunstiline juht, tutvustanud eesti muusikalist folkloori.

Väga olulise osa Igor Tõnuristi laiahaardelisest tegevusest moodustab rahvarõivaste temaatika. Ta on alati rõhutanud, et rahvarõivaid tuleb enne tundma õppida ja alles siis kandma hakata. Rahvarõivaste tutvustamiseks on ta pidanud arvukalt loenguid ja ettekandeid, kirjutanud raamatu „Rahvarõivakandja abiline“. Eesti Rahvakunsti ja Käsi-

töö Liidu ühe taastajaliikmena asus ta kohe juhtima asjaloodud rahvarõiva nõuandekoda, hinnatud nõuandja on ta olnud nii rahvarõiva valmistajate kooli töö korraldamisel kui ka käsitööliidu paljudel ettevõtmistel.

Ajalooinstituudi teadurina on Igor Tõnurist uurinud peamiselt eesti rahvapille, kuid ka muid rahvakultuuri valdkondi ja nende seoseid ning oma tegevuses ajaloolistele juurtele tuginedes tänapäeva sobivaid elemente leidnud.

Mida peate oma mitmekülgse tegevuses kõige olulisemaks?

Ega oskagi mõnd üht saavutust teisele eelistada, sest pole endale lõppesmärki seadnud – kogu tegevus on toimunud pidevas arenevas protsessis. Ja kui minu rahvakultuurialast tegevust on hinnatud, siis küllap on midagi toekat tehtud ka. Rahvarõivaste alal pean saavutuseks siiski seda, et olen suutnud kaasa rääkida etnograafilise suuna järjepidevas arengus Eestis, olen suutnud veenda inimesi paljusid ilusaid rõivaesemeid taas kasutusse võtta (kirjud sitspõlled, helmed, kaelarätid, vestid jne.).

Kas rahvarõivaalane tegevus on praegu tõusuteel?

Võib vastata: nii ja naa. Rahvarõiva väärtustamises toimus taasiseseisvumise järel teatud langus, nüüd on etnograafiline rahvarõivas taas tähelepanu objektiks saanud. Tekkinud ja arenemas on täiesti uus suund ehk rahvarõiva tegemise harrastus. Samas sooviks küll, et taidlusrühmad – rahvatantsijad ja koorilauljad, kes seni on eesti rahvarõiva peamiselt allshoidjad ja kasutajad olnud, pööraks rohkem tähelepanu rahvarõivaste kandmiskultuurile ning kostüümide õigsusele ja täiendamisele.

Õnnitleme!

Kultuurkapitali rahvakultuuri aastapreemia pälvivad KADI PAJUPUU ja REET PIIRI.

Kadi Pajupuu on professionaalne tekstiilkunstnik, Eesti Tekstiilkunstnike Liidu liige, raamatukujundaja, koolitaja, õppejõud, üks käsitöö kutsestandardi koostajast ning kõige selle kõrval ERKL-i trükiste, plakatite ja paljude näituste kujundaja.

Tema tööd paistavad silma uudsete tehnikate ja tugevate sidemete poolest rahvakunstiga.

Käsitööliidule on Kadi asendamatute uute ideede käivitaja ja koolitaja tootearenduse alal.

Reet Piiri on üks Eesti tunnustatumaid rahvarõivaste uurijaid, väärtustajaid ja propageerijaid. Eesti Rahva Muuseumi teadurina on ta põhjalikult läbi uurinud muuseumi unikaalsed rahvarõivakogud ja on parim rahvarõivaste detailideni tundja. Ta on ka sage esineja kõikvõimalikel koolitustel, üle kümne aasta on ta teinud õpetajatööd rahvakultuurikeskuse juures tegutsevas rahvarõivakoolis.

Reet Piiri on kahe rahvarõivateemalise raamatu autor: „Talurahva jalanõud ehk mida panna jalga, kui seljas on rahvarõivad“ ja „Eesti talurahva ülerõivas 19. sajandil“.

Eesti Kultuurkapitali, Lääne Maavalitsuse ja Läänemaa Omavalitsuste Liidu aastapreemia „Läänemaa Kultuuripärl 2007“ vääriliseks tunnustati MARJU HELDEMA.

Marju Heldema juhtida on Läänemaa Käsitöölise Ühendus, selle kaudu edendab ta kogu maakonna käsitöökultuuri. Hariduse on Marju saanud TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias, oma teadmisi annab ta nüüd edasi Haapsalu Kutsehariduskeskuse juhtõpetajana, lisaks erinevatel teemadel koolitused ja mitte ainult oma koolis. Asendamatu nõuandja on ta kohalikele rahvatantsurühmadele. 2005. aastal valiti Marju Heldema Läänemaa aasta koolitajaks.

Mida teeb Marju Heldema vabal ajal? Ega me kõike tea, aga kindel on see, et käsitöö on tema töö, hobi ja armastus.

Jõgevamaa rahvakultuuri preemia pälvib ANNE ÜTT.

Anne Ütt on Põltsamaa käsitööseltsi juht. Kümne aasta jooksul on ta aidanud üles ehitada sealset käsitööelu süsteemi. Selts on kujunenud linna ja maakonna üheks toimekamaks mittetulundusühinguks, kelle eestvedamisel korraldatakse Põltsamaal käsitöölaata ja muid üritusi.

Suure töö krooniks on Põltsamaa lossihoovis märtsi lõpust tegutsema hakanud värkstuba - koht, kus ühiselt tööd teha, õpitubasid ja koolitusi korraldada. See loob head eeldused maakonna keskseltsi kujunemisele.

Kauaaegse raamatukogutöötajana on Anne Ütt kogunud olulist materjali seltsi ajaloo kohta ja peale selle on tal ette näidata suur hulk omatehtud kauneid rahvuslikke võid.

Liina Veskimägi-Iliste õnnitlemas Anne Ütti Estonia talveaias 9. veebruaril.

Marju Heldema.

Kadi Pajupuu.

Reet Piiri.

Aastateema 2008 - TIKKIMINE

Käsitööliidu aastateema 2008 on tikkimine, see veidi ajalooõnguline, aga siiani ajaga vapralt sammu pidanud tegevus. Ajast aega on naised ikka oma rõivaid või kodutekstiili isikupäraselt kaunistatud ning kangatruki leiutamine pole seda soovi kuidagi olematuks kahandanud.

Aastateemaga seotult ilmus koostöös Eesti Rahva Muuseumiga Riina Reinvelti koostatud raamat „Tikitud soovid ja õpetussõnad.“ Mäletate veel neid vanaemade tikitud ja seintel rippunud käterätikuid manitsusega „Pese puhtaks oma käed, et sa ilus välja näed!“? Neid ja teisi sooje õpetussõnu sisaldav raamat annab ülevaate Eestis 19. ja 20. sajandi vahetusel moodi tulnud seinavaipe, käterätikute, ajalehe- ja kammihoidjate ning muude kodutekstiilide tikkimisest.

Tikkimisega otsustas käsitööliit tähistada ka Eesti Vabariigi 90. aastapäeva. Selle ilusaks väljundiks sai ühistööna valminud suur lilltikandis tikitud vaip. Iga soovija võis selleks koos õnnitlustega juubilarile tikkida ühe vaibatüki, millest lapitöömeister Marja Matiisen tohtu suure seinavaiba kokku õmbles.

Avastart anti 19. veebruaril Tallinnas Rahvarõiva Nõuandekojas, kus ühe päeva jooksul käis tikkimas üle 40 inimese. Edasi liikusid tulevase vaiba tükid maakonda-

Eesti Vabariigi õnnesoovide tikkimine 19. veebruaril Rahvarõiva Nõuandekojas.

desse, kus kohalikud käsitöömeistrid oma soovid vaipa tikkisid. Kokku osales juubelivaiba tegemises enam kui sada tikkijat.

Valminud vaipa esitletakse aprillis käsitööpäevadel Põlvas ja novembris mardilaadal. Seejärel saab sünnipäevalaps Eesti riik kingituse endale, mida jääb ilmselt säilitama muuseum.

Ka Põlvamaal toimuvad käsitööpäevad on sel aastal pühendatud tikkimisele.

Kel näpud tikkimisest kuuldes sügema kipuvad, neile korraldab käsitööliit kevadel ja sügisel mitmeid kursusi. Olgu siinkohal nimetatud Silja Nõu juhendatav rahvariidesärkide ja -käste tikkimise ning erinevad Muhu tikandi kursused.

Isikupärase ideede rohket tikkimise aastat kõigile!

Kristel Kalda

Kooliõpilaste käsitöökonkurss KINGITUS SÕBRALE

Aasta algul jõudis lõpule Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu, Eesti Käsitööõpetajate Seltsi AITA ning Eesti Tööõpetajate Seltsi ühisprojekt, esimene õpilastele suunatud konkurss.

Heal meel võib tõdeda, et konkurss läks igati korda ning täitis oma eesmärgi. Kokku saadeti lõppvõistlusele 196 tööd. Lapsed olid valmistanud toremaid rahvuslikel traditsioonidel põhinevaid uusi ja tänapäevaseid esemeid, mida soovitakse kinkida sõbrale.

Heameel on ka sellest, et esindatud olid pea kõik Eesti paikkonnad. Eriti aktiivse osavõtuga paistsid silma Järvamaa, Põlvamaa, Saaremaa, Võrumaa ja Harjumaa. Ainsana ei leidnud konkurss kaasatust Läänemaal ja Lääne-Virumaal.

Ehkki konkursist võtsid aktiivsemalt osa tüdrukud ning rohkem oli traditsioonilist tüdrukute käsitööd, osales ka päris palju poisse. Tundub, et vägagi populaarne on tänaste koolilaste seas viltimine ning vanutamine, unustatud pole ka kudumist, tikkimist ja heegeldamist. Poistele meeldib traditsiooniline puutöö (siinkohal tasub kindlasti mainida Põlva Ühisgümnaasiumi poolt konkursile saadetud vahvaid puitmänguasju/toole).

Paljudele töödele oli lisatud ka saamisluhu või mõte, kellele ja kuidas seda kinkida tuleks. Mõnel oli juures legend. Tore on tõdeda, et noortele on oluline oma paikkonna pärimus ja käsitöötraditsioonid. Paljud kingitused olid inspireeritud kohalikest mustriest ja värvidest.

Žürii (koosseisus **Sirje Rohtla** Eesti Käsitööõpetajate Seltsist AITA, **Tõnu Tammar** Eesti Tööõpetajate Seltsist, **Kristel Kalda** Käsitööliidust ning tekstiilikunstnik **Kadi Pajupuu** ja käsitöömeister **Ulve Kangro**) ülesanne polnud kahtlemata lihtne. Üks-

Võitjate autasustamine 18. veebruaril.

meelselt otsustati, et I, II ega III kohta välja ei anta. Esialgu valiti välja tööd, mis võiksid näitusele minna (neid sai kokku 84) ja nendest omakorda sõeluti parimatest parimaid. Nii valiti igast vanuserühmast võidutööd ja lisaks auhinnatutele veel viis eripreemia ehk ergutusauhinna väärlisid tööd.

Žürii kõrval andis omapoolse eripreemia noorimale vanuserühmale välja ajakiri „Täheke“. Silma paistnud töödest tegi erisaate

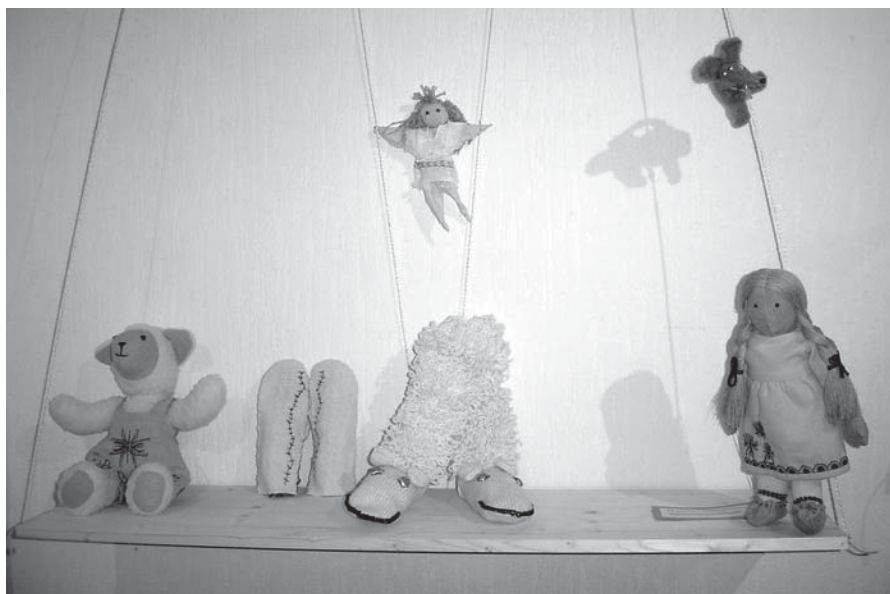
ETV, kajastades laste loomingu lastesaates „Tommi ja Anni juures“.

Parimaid töid võis näha 6. – 25. veebruarini Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis Kadi Pajupuu kujundatud näitusel. Samas anti parimatele kätte ka auhinnad. Millega noori käsitöömeisterid premeeriti? Auhinnaks olid Saaremaa käsitöömeisteri Vello Kaaseni valmistatud puidust ja lambanahast lambad, suurematele lastele suuremad, väikestele väiksemad ning ergutusauhinna saanutele pisikesed suveniirlambad, lisaks käsitööliidu helkur, raamat „Eesti taluraha mänguasjad“ ning 2006. aasta konkursi *eesti-mängu asi* kataloog ja loomulikult tänukirja. Tänukirja, raamatud ja helkuri said ka juhendajad. „Täheke“ premeeris oma eriauhinna saanud ajakirja aastatellimuse ning kajastusega märtsikuu väljaandes.

Käsitööliit tänab konkursi hea kordamineku eest Eesti Käsitööõpetajate Seltsi AITA, eriti Kristi Tederit ja Sirje Rohtlat, samuti meie esindajaid paikkondades, kes nõu ja jõuga abiks olid, ning Kadi Pajupuu väga vahva näitusekujunduse ning veebikataloogi valmimise eest.

Konkursi *Kingitus sõbrale* parimad tööd on kõigile huvilistele nähtaval käsitööliidu koduleheküljel olevas veebikataloogis: www.folkart.ee

Järgmine koolinoortele suunatud käsitöökonkurss on plaanis korraldada 2009. aasta sügisel.

Auhinnatud tööde näitus Rahvakunstigaleriis.

Leen Jõesoo

Miks on koolilastele käsitöökonkursi korraldamine vajalik?

Kristi Teder, Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA juhatuses esimees, käsitööõpetaja: „Heameel on tõdeda, et esimene tõsine koostööprojekt jõudis edukalt lõpule. Konkursi pani õpilased lähemalt uurima meie esivanemate töid-tegemisi ning selle kaudu looma midagi uut, ainulaadset. Kindlasti innustas tegutsemisele ka võimalus saada auhinnatud, olla välja valitud. Laps ootab tunnustust. Eestimaa koolides on rohkesti loominguliselt mõtlemaid õpilasi, kellele meeldib tegelda kunsti ja käsitööga ning oma töid ka teistele näidata.“

AITA ja käsitööliidu ühisel nõupidamisel otsustati, et koostööd tuleb jätkata, leida üles käsitöömeistrid kohtadel, nendega kohtuda, külastada käsitöötubasid ja näitusi. Ootame ühistööna uusi teemasid, mida saaks koolides välja kuulutada projektitööna. Konkursid innustavad uutele tegudele.“

Kuidas sündis võidutöö idee?

Mait ja Kert Talu (5. kl) olid konkursile toonud töö *Vanale koolikaaslasele*, mis kujutas endast kõveraks painutatud kahvlitest moodustunud seinale kinnitatavat konksu.

„Meie Lelle koolile telliti uued kahvlid ja vanad jäid üle. Aga ega need vanad ka väga ära painutatud polnud. Seda tegime ikka ise konkursi jaoks. Need lauad, millele me kahvlid kinnitasime, leidsime juhuslikult kuuri tagant. Need olid vanad ja vihma käes vettinud, aga me puhastasime ära ja tõime konkursile. Töö juhendaja oli meie ema.“

Tiia Linda Kull (12. kl.) Töö *Lauamängudega piknikutekk*.

„Mina leidsin info konkursi kohta ajakirjast Käsitöö. Kuna meil keskkoolis enam käsitööd ei ole, siis võtsin ise vana käsitööõpetajaga ühendust. Lapitehnikas konkursitööd tegin kaks kuud kooli kõrvalt laupäeviti-pühapäeviti. Idee mõtlesin ka ise välja, seda teki on hea kellelegi kinkida – saab sõpradega piknikul käia ja lauamänge mängida.“

VÕIDUTÖÖD

Vanuserühm 1.-4. klass

Karolin Saar (2. kl.). *Minna*. Tallinn. Vanalinna Hariduskolleegeium. Juhendaja Sirje Rohtla

Kristin Avans (4. kl.). *Rotiaastaks*. Võrumaa. Võru Kunstikool. Juhendaja Ülle Hummal

Mari-Ann Reede (2. kl.). *Putukas*. Tallinn. Vanalinna Hariduskolleegeium. Juhendaja Tiina Piisang

Vanuserühm 5.-7. klass

Jaanika Lüüs (7. kl.). *Rohelised kindad*. Tallinn. Vanalinna Hariduskolleegeium. Juhendaja Sirje Rohtla

Johanna Aus (7. kl.). *Mardikas Muhust*. Tallinn. Vanalinna Hariduskolleegeium. Juhendaja Sirje Rohtla

Hannes Ormus (5. kl.). *Vanaisa mänguasi*. Järvamaa, Laupa Põhikool. Juhendaja Margus Tiitsmaa

Mait ja Kert Talu (5. kl.). *Vanale koolikaaslasele*. Raplamaa. Lelle Kool. Juhendaja Katrin Talu

Meeli Vreimann (7. kl.). *Maria-Ann*. Järvamaa. Türi Majandusgümnaasium. Juhendaja Anu Pikk

Mikk Pilliroog (7. kl.). *Tõuk*. Põlvamaa. Põlva Ühisgümnaasium. Juhendaja Voldemar Ansi

Vanuserühm 8.-12. klass

Alina Maslova (9. kl.). *Ehted Padiselt*. Harjumaa. Padise Põhikool. Juhendaja Jaana Lainemäe

Hendrik Kuklase (8. kl.). *Kiigu-Köölu*. Põlvamaa. Põlva Ühisgümnaasium. Juhendaja Voldemar Ansi

Livia Matt (8. kl.). *Kott-kampsun*. Saaremaa. Kuressaare Gümnaasium. Juhendaja Raili Kaubi

Stella Ots. *Nukk*. Viljandimaa. Abja Gümnaasium. Juhendaja Katrin Ots

Tiia Linda Kull (12. kl.). *Lauamängudega piknikutekk*. Tartu. Tartu Miina Härma Gümnaasium. Juhendaja Marje Peedisson

TÄHELEPANU, KUUEMEISTRID!

Konkursi **eesti-oma-kuub** tööde esitamise tähtaeg lõppkonkursile on 12. mai 2008.

Tööle tuleb lisada märgusõna (kinnitatud töö külge), eseme lugu (materjal jm) ning märgusõnadega kinnine ümbrik, milles on autori nimi, tel, aadress, e-post, pangarekvisiidid.

Tööd palume saata või tuua Tallinna, Estonia pst 5a IV korrusele Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu esindusse.

Konkursi näitus on Rahvakunstigaleriis (Pikk tn 22) avatud 27. maist – 16. juunini.

Järgmine konkurss aastatel 2008/2009 on **eesti-oma-kiri**, 2009/2010 **eesti-oma-pill**.

Konkursi juhendid leiab alates novembrist käsitööliidu kodulehelt. Mardilaadaks ilmub ka Vaike Reemani Eesti märkide ja ornamentide teemaline raamat, kust saab konkursi jaoks inspiratsiooni ammutada.

Lisainfo www.folkart.ee, info@folkart.ee või tel 6 604 772.

MTÜ Rahvarõivas

Oktoobrist 2007 on Tallinnas, Pikk tn 15 avatud Rahvarõiva Nõuandekoda. Esimesed koolitused viidi seal läbi juba aasta lõpus, praegu toimuvad rahvarõiva üksikesemete valmistamise kursused. Kevadhooaja kursuste plaani leiab huviline ERKL kodulehelt www.folkart.ee. Enne suve toimub veel paar kursust. Sügisel alustame taas.

11. jaanuaril aga asutati alaliidu tegevuse paremaks korraldamiseks MTÜ Rahvarõivas. Selle lähemateks ülesanneteks on

- Rahvarõiva Nõuandekoja lõplik sisustamine,
- konsultatsioonide organiseerimine,
- rahvarõivaalase õppe- ja näidismaterjali koondamine
- paikkondlike tugiisikute leidmine ja koolitamine.

1.-3. augustini toimub V Rahvarõivalaager Tõstamaal.

17. oktoobril ootame koori- ja tantsujuhte ning tugiisikuid infopäevale. Kavas on loeng teemal “Rahvarõivas esinemisrõivana”.

Edaspidi on soov nõu anda ja loenguid läbi viia ka rahvuslikus stiilis rõivaste disainimise ja valmistamise osas, samuti tahame häid stilisatsioone oma ruumis vaatamiseks välja panna.

Seto Käsitüü Kogo

Alates 2006. aastast tegutsev Seto Käsitüü Kogo koondab Setomaal või mujale elama läinud käsitööga tegelevaid setosid, et säilitada oma käsitöötraditsiooni järjepidevust ja arendada seda ettevõtluse kaudu.

Seto Käsitüü Kogo Seto kuningriigi päeval. Kolme põlvkonna koostöö.

Üldisteks eesmärkideks on koolituse korraldamine, trükiste väljaandmine, võimaluste leidmine ühisturunduseks nii Eestis kui ka välismaal.

Seto Käsitüü Kogol on oma visiitkaart, koostamisel on Kogot tutvustav voldik ning kavas on hakata üle aasta välja andma käsitööraamatute sarja. Esimene neist on Eesti Rahva Muuseumis leiduva seto kõlavööde raamat.

Koostöös Setomaa Valdade Liiduga on ilmalavagust näinud meistrite kataloog ja etnokaart, kus on ära toodud nii Setomaa ja Petseri rajooni kui ka üle Eesti tegutsevad käsitöömeistrid ja -ettevõtjad. Väljatöötamisel on meistrite kaubamärgi *Seto kimmäs* statuut ning koostamisel käsitööettevõtluse arengukava aastateks 2008 - 2012 ajaloosel Setomaal.

Oma töödega oleme käinud erinevatel laatadel-messidel nii Eestimaa piires kui ka Helsingis, Stutgardis ja Saksamaal Grüne Woche messil. Lisaks korraldasi-

me ise Seto kuningriigipäeva laada koos õpitubade (sepis, puutöö, tekstiil), laste mänguplatsi ning traditsioonilise toiduga. Nende käikude tagasiside saamiseks tegeleme turundusuuringu meetodika, küsimustike ja andmete töötlemise programmi väljatöötamisega. Peale selle on riidetud kaks mannekeeni seto rahvarõivastesse ning on pandud alus Obinitza käsitööstudioti väljaarendamiseks.

Koostöös Setomaa Valdade Liidu ja Setomaa ettevõtjatega oleme oma liikmetele korraldanud õppereise ja koolituspäevi. Käidud on Pihkvas, Saamimaal, Rootsis, osaletud Kadi Pajupuu tootearenduskoolitusel, külastatud Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liitu, Ulve Kangro meistrituba ja Kärt Summataveti ehtenäitust, käidud Anu Raua meistriklassis.

Setomaal on täiendanud oma teadmisi TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia tekstiilitudengid, mille tulemusena val-

mis näitus kavanditest, joonistest ning setoainelistest käsitööesemetest.

Lisaks põllumajandusele ja turismindusele püüab Kogo pakkuda kolmandat võimalust Setomaal endale elatist teenida – müüa oma tooteid või teenuseid, mis algajal või väikeettevõtjal võib küll tihti-peale üsna keerukas olla.

Kõigile neljale Setomaa koolile on muretsetud kangasteljed koos vajalike tarvikutega. Püüame traditsioonilist mõtteviisi ja õpet viia Setomaa koolidesse, et läbi selle säiliks seto käsitöö, et vanad tarkused ja oskused saaksid ikka edasi antud.

Tuge oma tegevuseks oleme saanud põhiliselt Setomaa Kultuuriprogrammist ja Setomaa Arenguprogrammist.

Õie Sarv

Sepamäe Anne kodokotusõ rõivakirst

Sellenimeline näitus oli Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis 26. veebruarist 10. märtsini. Kahe nädala jooksul võis imetleda ilusat käsitööd, vanemaid ja uuemaid seto naiste rõivaesemeid, lisaks kuulata seto laule ja pillilugusid.

Anne Sepamäe oma näituse avamisel.

Kes on Anne Sepamägi?

Seto rahvalaulik Anne Sepamägi ehk Anne-tädi on sündinud 1930. aastal Petseriimaal Ungavitsa külas, praegu elab Tallinnas. Üle 30 aasta on ta osalenud rahvalauluansamblike ja seto leelokooride tegevuses, ta on tunnustatud sõnoline, kes teab hulgaliselt laule iga eluvaldkonna kohta ja teeb ka ise uusi laule.

Anne-tädi on tihti nooruslikum kui noored, ta ei ole vanas kinni, vaid läheb kogu aeg pisut muutuva maailmaga kaasa. Tema jaoks on loomulik võtta kasutusele uue aja materjale rahvarõivaste valmistamisel või minna kaasa uuendustega sõnavaras. Traditsioonilist muutest jääb tema öeldu ja tehtu ikka seto asjaks.

Mure selle pärast, et tema laulud ja rõivavara ainult talle endale ei jääks, kui ta neid teistega jagada ei saa, on saanud mitme ettevõtmise algatajaks. Sellest sai alguse oma lauludega CD-plaadi tegemine ja ka kõnealune näitus.

Vahepealsetel aegadel seto rõivaid ei hoiatud ja pigem püüti neist vabaneda. Hea, et siiski on rõivakirstude põhjas mõndagi õnnestunud alles hoida, sest nüüd on juba teised ajad ja seto käsitöö jälle au sees.

Anne Sepamägi on alles hoidnud nii ema kui ka vanaema näputöid, tuttavad ja sugulasedki on lisa toonud, käsitööd on ta ka ise

teinud. Kappides-sahtlites ülevaatus tehes tuligi ta mõttele, et võiks seda ilu ka teistele näidata.

Mõttest haarasid kinni kangastelje töötoa perenaine Kristel Põldma, seto juurtega noor naine Marika Ahven ja veel mitmed teised. Ja nii saigi näitus teoks.

Mida näitusel vaadata sai?

Seto naise rõivakirst on rikkalik, sinna kuuluvad hamed ja hamekäised, pealinikud, vööd, pühaserätid, käterätid, vadsakotid ja veel palju muud, kõik käsitööna valminud.

Kõiki neid esemeid, nii vanemaid kui uuemaid võis näha ka näitusel, osa neist Anne kappidest-kirstudest, oma varakambrist tõi lisa ka Krabiluva külast pärit sõber ja laulukaaslane Virve Vokksepp.

Üheks eriliseks rõivaesemeks oli näitusel valge pikkade varrukatega hame, uhkete varrukakirjadega särk, mida kanti sukmani (pihikseeliku) all. See hame oli pärit Ungavitsast ja arvata 300 aastat vana.

Pühaserätid on ikooni ümber kinnitatavad rikkalikult kaunistatud pikad rätikud. Pühane asus igas seto kodus ühes tarenurgas. Käterätid (seto keeles tiranik) tehti kodukootud linasest kangast, otsad kaunistati valgete heegelpitsidega, uhkematele tikiti lilli vm. kaunistusi. Pealinik (seto keeles päälirik) oli abielus seto naise peakate, pikk kitsas valge riidekangas, otstes punase villase lõngaga kootud muster. Peakatte peale seoti punasest lõngast punutud vöö – peavöö. Seto vööd on eesti vöödega võrreldes kitsamad, vöömustrites on palju risti- ja rombimotiive. Seto naise ülerõivas rääk on valmistatud valgest poolvillasest kodukootud kangast, kaunistatud punase ja roheline kaaruspaelaga. Siis veel omapärane leiva- või saiakott ehk vadsakott, kuhu külla minnes sai sisse panna külakosti.

Kõike seda ilu võis nautida näitusel Sepamäe Anne kodokotusõ rõivakirst.

Marika Ahven

NIPINURK

Tikkimine on lihtne

Pildil olev peenest pabernööri kingikott on ostetud kauplusest ja täiendatud erinevast materjalist lihtsate tikitud pisteridadega.

Kasutatud on peamiselt eel- ja kaldpistet, sest erinevad kohevad materjalid (fliisribad, pitsid, tüll, siksakpael, rebitud siidkanga ribad jms.) tulevad lihtsa pistega paremini esile. Tavapärasemate materjalidega (mulinee, linane niit, lõng, iirisniit) on tehtud ka ahel-, sõlm- ja ristpistet.

Erinevaid materjale katsetada ja pisteid meelde tuletada võib aga mis tahes hõredal kangal. Töö edeneb suhteliselt kiiresti ning selle võib kavandada näiteks suuremaks kotiks, käekoti klapiks, seeliku allääreks, salliks, lauakatteks, padjaks jne. Kui esemega sobib, siis võib kasutatud materjalide otsad ka narmastena nähtavale jätta.

Anu Randmaa

ALALIITUDE INFO

✦ Alaliitude nõukoda

Info tel. 51 37839 Lembe-Maria Sihvre

Alaliitude selle aasta suureks koostööprojektiks on alaliitude kalendri väljaandmine. Loodame esitleda seda mardilaadal.

Kavas on ka täiendada ja parandada kodulehel olevat alaliitude infot, tõhustada tuleb just infovahetust. Suureks saavutuseks on väljatöötatud meistrite ankeedid, edaspidi on võimalik saada teavet meistrite ja ühenduste kohta internetist.

✦ Rahvarõivameistrid

Info tel. 56 682 283 Anu Randmaa
anurandmaa@hotmail.ee

V rahvarõivalaager Tõstamaal

1. – 3. aug. 2008

Töötoad: niplispits, tülltikand, kõlavöö, võrkvöö, kirivöö, rahvuslikud paelad, roosimine, kaapkübara viltimine.

Loeng: "Rahvarõivas ja mood".

Väljasõidud: Vihula muuseum, Kastna rand

Õpperada: värvitaimed

Näitus kaasavõetud töödest.

Registreerumine hiljemalt 30. juuniks.

✦ Käsitöömeistrid

Info tel. 52 63 156 Kristi Teder
kristiteder@hotmail.ee

Suvelaager Pärnus Nooruse Majas

5. – 7. aug. 2008

Tutvumine erinevate kanga värvimise ja trükkimise võtetega: **sidumistehnika, vahabatika, pakutrükk.**

Juhendajad: Reet Ollino, Piret Valk, Liisa Tomasberg

Registreerumine hiljemalt 1. juuniks Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liitu info@folkart.ee

✦ Mänguasjameistrid

Info tel. 51 37 839 Lembe-Maria Sihvre

Plaan on osaleda jüripäeva ja rahvakunsti laadal. Traditsiooniks on saanud Laste Mäe

korraldamine keskaja turu raames. Eelmisel aastal alanud tihedam koostöö Linnamuuseumi filiaali Tallinna Lastemuuseumiga peaks aasta teises pooles taas kulmineeruma aastanäitusena. Ootame rohkem osavõttu.

✦ Eesti Lapitöö Selts

Info tel. 6445 365 Anni Kreem

Lapiseltsi kokkutulek ja aastanäitus on 31. mail Keilas. Samal päeval toimuvate Keila linna juubelipidustuste kavas on ka meie lapiriiete moeesitus.

Õhtul esitletakse Marja Matiiseni lapitööraamatut. Külalised Soomest korraldavad väikese koolituse. Pühapäeval on ekskursioon Keila ümbrusse, tutvutakse Paldiski ja Pakri poolsaarega.

Tallinna Rahvaülikooli ruumes Estonia pst. 5A on 19. maist 1. juunini Soome lapitöö kunstnike näitus "Peegeldused". Augustis teeme Eesti Lapitöö Seltsi näituse Soomes Tampere. Näituse kuraator on Ene Pars.

✦ Erivajadustega loojate liit

Info aadressil kusti2@hotmail.ee

Tegutsema on hakanud uus ühendus, mis koondab erivajadustega inimesi. Suvelaager toimub 4. – 8. augustini Orissaares. Lisaks joonistamisele-maalimisele on ka tekstiili töötuba. Juhendajad on Aili Vint, Mari Mesilane ja Eve Selisaar.

Oktoobris toimuvad Saori koolitused Pirita Sotsiaalkeskuses ja Juksis.

✦ Kangakudujad

Info tel. 53 407 776

Kangakudumise laager 8.-12. juuli Sõrandu küla, Koigi vald, Järvamaa. Peateemaks rahvarõivas.

Kootakse rahvariidekangast, toimuvad erinevate rahvariiete aksessuaaridega seotud õppepäevad- nahk, vöö, paelapunumine jne. Laager lõpeb näitusega.

✦ Pitsimeistrid

Info tel. 56 453 401 Eeva Talts

04.-06.juuli - osavõtt 13. ülemaailmsest pitsikongressist Hollandis Groningenis

18.-21. juuli - rahvusvaheline niplispitsi näitus-seminar Pärnus, näitus avatud 19.-20. juulini Pärnu Kuninga Tänavä põhikoolis Kuninga 29

Osavõtavad maad: Eesti, Läti, Venemaa, Holland, Rootsi

Näitusel osalevad ka Haapsalu sallimeistrid. Pitsimeister Ulve Kangro toob kaasa vanade pitside näituse.

Konkursiteemaks on sall kõikvõimalikes pitsitehnikates ja vormides.

Õpituba - vene pits , õpetaja Jelena Gorbunova Venemaalt Vladimiris

18.august - haapsalu salli päev Haapsalu Kuursaalis

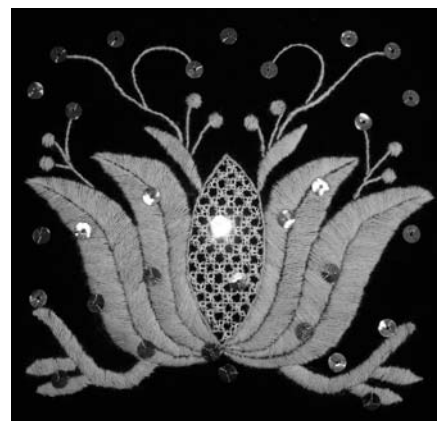
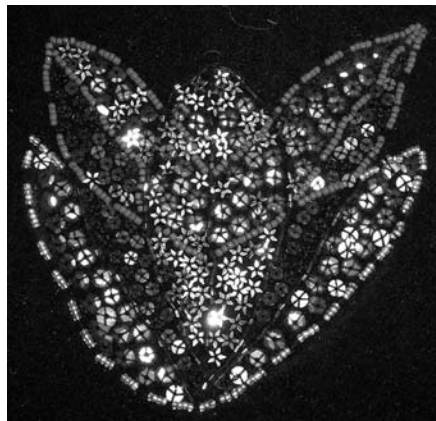
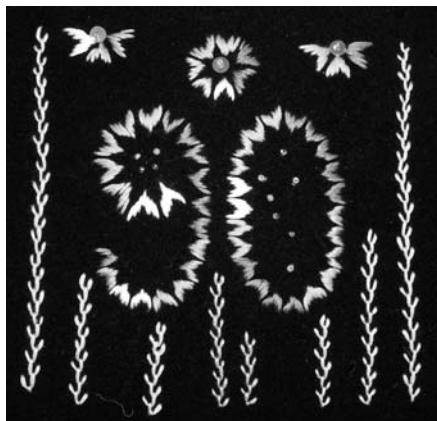
Näitusele toob väljapaneku Pärnu Pitsistudio

✦ Käsitöö väikeettevõtjad

Info www.folkart.ee

2007. aasta sügisel ja 2008. aasta talvel viis käsitööliit koostöös Kuressaare Ametikooli ja EAS-iga läbi käsitöö väikeettevõtjate täiendkoolituse 11 erinevas Eestimaa paigas. Ettevõtlusest, turundusest, müügipsühholoogiast ja patenteerimisest rääkiv kahepäevane osalejatele tasuta koolitus läks üle ootuste hästi. Käsitööliit tänab koolituse läbiviijaid Jane Mägi, Kaie Keskküla, Piret Pihelit ja Marve Koppelit, samuti paikkondade koolituste hea kordamineku eest vastutanud kohapealseid koolitusjuhte Need on Virve Tuubel, Erika Kõllo, Kersti Loite, Marju Helledema, Marge Tadolder, Ulve Kangro, Tiina Jõgi, Leida Mägi, Eeva Talts ja Marika Sepp.

2008. aasta sügisel jätkab käsitööliit koostööd EAS-iga. Seekordne käsitöö väikeettevõtjate koolituse teema on käsitöötoote arendus ja müük, läbiviijaks Tekstiilikunstnike Liit (Kadi Pajupuu, Monika Järg ja Liisa Tomasberg). Koolitused toimuvad Pärnus, Viljandis, Rakveres, Valgas, Haapsalus, Tartus ja Tallinnas.

Kus käisime, mida nägime

Läti-Leedu koostöö

Eelmistel aastatel taasalanud koostöö Läti ja Leedu käsitöömeistritega on sellel talvel toonud kaasa mitmed huvitavad ettevõtmised. Talvisel kohtumisel Riias võisime imetleda ilusat traditsioonilist käsitööd nende stuudios, jõululaadal ja käsitööpoodides. Lätlased võivad uhkust tunda oma traditsiooniliste vaipade, peenelt kootud kinnaste ja punutiste üle. Muinasrõivaste juurde on neil valida ehteid mitmelt tuntud käsitöömeistrilt.

* * *

Selle aasta kevadpühade näitus rahvakunstimuuseumis Tallinnas algas Leedu kunstniku Laisve Asmonaitiene meistrikodjaga, kus oli võimalik õppida pühademune kaunistama leedukate traditsioonilise tehnikaga. Samas olid väljas erineva põlvkonna meistrite looming – traditsioonidest inspireeritud pühademunad. Seinü kaunistasid meie meistrite endisaegsed tiktud õpetussõnadega vaibad. See oli ilus ühisnäitus jätkuvalt toimunud näitustele Baltica ajal. Ees on ootamas ühisnäitused suvises Leedus.

Leedu käsitöömeistrite värvitud lihavõtte-munad Rahvakunstimuuseumi kevadnäitusel.

Leedu käsimeister Laisve Asmonaitiene õpetamas Ulve Kangrole Leedu traditsioonilise lihavõtte muna värvimise nippe.

Eesti käsitöö väikeettevõtjad kohtumas Saami käsitöömeistri Petteri Laitiga Inaris, Soomes.

Keskaja päevad Tallinna vanalinnas

Keskaja turg 2007. a suvel.

Korraldajad on otsustanud 2008. aasta keskaja turu nimetuse muuta **keskaja päevadeks**, kus lisaks turule, mis on ja jääb kahtlemata ürituse südameks, oleks tugevamini esindatud kõikvõimalikud keskaja kultuuri ilmingud, kaasates ettevõtmisse erinevad institutsioonid, muuseumid, klubid, teatrid jne. Keskaja päevad on esindatud ka 2011. aasta kavas, kui Tallinnast saab Euroopa kultuuripealinn. Selleks ajaks peaks tuule tiibadesse saama kõik alaettevõtmised, mis plaanitud. (vt. www.tallinn2011.ee)

Tallinna vanalinn kuulub UNESCO maailmapärandi nimekirja ja üks meie vanalinn ajalugu ja kultuuripärandit väärtustav suvine tippüritus on vajalik nii linlastele endile kui ka inimestele, kes Eestit ja Tallinna avastama tulevad.

Ehkki Tallinn on keskaja ürituste seas üks esimesi Eestis, paistab siiski, et tuge sellise suure ettevõtmise korraldamiseks antakse teistes linnades oluliselt rohkem. Loodame ka selle kandi pealt muudatusi, mis keskaja päevadel kosuda ja kasvada aitaks.

Õnnitleme juubilare!

Aime Edasi- 70

Läänemaa käsitöö alalhoidja. Haapsalu salli meister.
Pärandihoidja 2006

Luule Nurga- 70

Jänedä käsitöö alalhoidja. Rahvarõivameister

Anu Raud- 65

Tekstiilikunstnik. Käsitööliidu auliige. Pärandihoidja 1999

Mare Sihvre- 65

Rahvakunstiklubi juht. Käsitöömeister

Virve Eviste- 60

Kangakuduja ja käsitööseebi valmistaja

Pakume raamatuid

Riina Reinvalt *Tikitud soovid ja õpetussõnad*

Reet Piiri *Eesti talurahva ülerõivas 19. sajandil.*

Eevi Astel *Õlest vakad ja karbid.*

Eevi Astel *Taskud võle kotid kätte rahvariideid kandes*

Reet Piiri *Talurahva jalanõud ehk mida panna jalga, kui on seljas rahvariid*

Reet Piiri *Talulaste mänguasjad*

eesti-oma-märss sehvtikotist kohvrini. 2007. aasta konkursi kataloog
eesti-mängu-asi. 2006. aasta konkursi kataloog

Kõiki raamatuid saab osta ERKL-i kontorist Tallinnas (Estonia pst. 5a) ja Eesti Käsitöö Majast (Pikk tn. 22). Täpsem info 6604 772, info@folkart.ee ja www.folkart.ee

NÄITUSED RAHVAKUNSTIGALERIIS

apr – nov 2008

8.-28. aprill	Ideeklaas. Kalli Sein
29. aprill-12. mai	Hiiuwillased III. Tiit Valdma
13.-26. mai	Linane Liin
27. mai – 16. juuni	Konkurss eesti – oma - kuub. ERKL
17.– 30. juuni	Siidinäitus. Aita Rõemus
1.-14. juuli	ERKL-i süvenäitus
15.-28. juuli	Siidinäitus. Aino Jakobi
29. juuli – 11. august	Vilt. Liina Veskimägi-Iliste
12. – 25. august	Traditsiooniline käsitöö. Eesti Käsitöö Maja
26. august- 8. september	Linane Liin
9. – 22. september	TU Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku tekstiili eriala lõputööde näitus
23. september – 6. oktoober	Etno Wärk. Etno Tuba MTÜ
7.-20. oktoober	Pärnu pitsistuudio näitus
21. oktoober- 3. november	Raplamaa Süstik
4.-17. november	Tikkimine. ERKL

TOETAJALIHKMED

Aita Rõemus - siidimaal
+372 55659288

Artwood OÜ - kadakast suveniirid
+372 51 02102
artwood@artwood.ee
www.artwood.ee

Elle Piho - portselan ja siid
+372 51 938730
elle.piho@hotmail.ee

Elotri - villasest ja linasest tooted
Vabaduse pst. 143
10918 Tallinn EST
Tel/Fax +372 6797-215
Mob. +372 506 5672

Hidante OÜ - setu pits
Kalevi põik 6, 64503 Röpina
Ulve Kangro
+372 5534051

J. T. Castra OÜ – valutehnikas metall-
meened ja väikeesemed
+372 53 439 613

Kodukäsitöö OÜ - käsitöö
Pikk 22, 10133 Tallinn
Ülle Kuusemets
+372 6314 076
www.crafts.ee

FIE Krista Liiv – loodulikust materjalist
dekoratiivesemed
+372 51 789 68

Külliki Nõu - vilditud tooted
+372 5062657
www.hot.ee/woolhats

Liimeister OÜ - puutöö
Vello Kaasen
+372 56 645 028
www.hot.ee/kaasen/

Liliina OÜ - linased kodutekstiilid
Võidu 1, 44311Rakvere
Mehis Täpp
+372 5041420

Lõnga-Liisu OÜ - kudumid
Tartu mnt. 11, Pajusti 46603
Ülle Vahtra
+372 51 21214
ylle@longaliisu.ee
www.longaliisu.ee

Manlund OÜ - nahast tooted
Tammemäe talu, Niitvälja küla, Keila vald,
76603 Harjumaa
+372 50 36351 , +372 5064599 Faks: 6
716 184
E-post: manlund@nahakoda.ee
www.nahakoda.ee

Maria Jürimäe - siidimaal
+372 58 049 739
E-post: maria@singingscarves.com
www.hot.ee/siidimaalid

Rein Kiviorg - puidust mänguasjad
+372 5205284

Riina Maitus - vilditud tooted
+372 56655513
Vildikoda, Mürivahe 17, Tallinn

TOETAJALIHKMED

Ruut ja Triip OÜ - rahvuslikud kudumid
Kingu 5, 93812 Kuressaare
Riina Tomberg
+372 5111678

Sepikoda OÜ - sepis
Ingliste küla, 79004 Raplamaa
Aira Heiste
+372 5098948
www.sepikoda.ee

Tiia Mets - keskaegsed nukud, kangast
ehted
+372 5520348
www.tsunft.com

Tsuburka mahetootmistalu - mesin-
dustooted, kreemid, vahad jm.
Villu Mahlak
+372 5141946

Vestra EX OÜ - lina- ja puu-
tooted
Kaido Kaust
Antsla mnt. 46, 65605 Võru
+372 5134587

Vildiveski OÜ - vilditud tooted
Liina Veskimägi-Illiste
Vildikoda, Müürivahe 17, Tallinn
E-post: liina@feltmill.ee
tel. +372 56 674 671
www.feltmill.ee

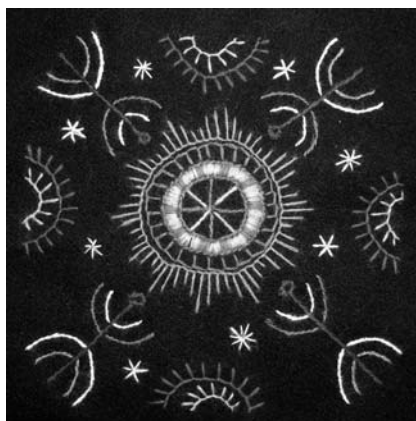
Virve Eviste - käsitsi valmistatud seep
+372 56486514

Viru Käsitöö Salong
rahvarõivaste valmistamine, rahvusli-
kud kudumid
Pikk 16, Rakvere 44307
tel./fax: +37241587
e-post: viru.kasitoo@mail.ee
www.aale.ee

Võrumaa Ukuharu - naturaalsest lina-
sest käsitööesemed
Petseri 19-16, 65610 Võru
Milvi Lett
+ 372 78 21 949; +372 5659111
www.zone.ee/voruukuharu/

Ülle Ehrpais - lapitööd
+372 5131219

Ülle Kull - vitraaž
+372 5026053, kullylle@hotmail.ee
OÜ Hansaklaas
www.vitraaz.eu

2008. aasta kalender

APRILL

5.	12. Viljandimaa rahvakunstpäev	Viljandimaa	5290 617
12.-13.	Ida-Virumaa Käsitöölaad Viru Nikerdaja	Ida-Virumaa	3364 772
18.-19.	Jüripäeva laad	Tallinna vanalinnas	6604 772
25.-26.	ERKL käsitööpäevad Põlvas	Põlva	7995 157, 5247025

MAI

5.-15.	XV Seto pitsi päevad	Värskas	56 566 898
10.	VI kevadlaad	Rapla	5128 931
10.	Rahvakunstpäev Laupa mõisas- viltimine	Järvamaa	56 643 169
17.	Heimtali käsitöölaad	Heimtali	4398 126
16.05-15.06	Näitus "Pitsid siit ja pitsilised seal, veimevakast tänaseni"	Tartu	53 478 479,
		Laulupeomuseum	tiina.konsen@raad.tartu.ee
31. mai-1. juuni	Käsitöö- ja vanavaralaad. Mahtra sõda 150	Raplamaa, Atla mõis	5040563

JUUNI

1.	Suvistepüha käsitöölaad	Värskas	5120 659
7.-8.	Viljandi hansapäevade käsitöölaad	Viljandi	52 90 617
7.-8.	Pika tänava laad	Rakvere	5029 857
13.-15.	Rahvakunsti laad	Tallinna vanalinn	6604 772
14.	Laste käsitöölaad	Tallinna vanalinn	6604 772
22.	Avinurme pütilaad	Avinurme	5061 166
22.	Raasiku käsitöölaad	Raasiku	56646542
27.-28.	Hansapäevade käsitöölaad	Pärnu	58 119 828, 44 48 322, http://hansa.parnu.ee
29.	Lohusalu III käsitöö näitus-müük	Lohusalu sadam	5252 220, erge@kose.ee

JUULI

3.	Laastukatuse loomise päev Seto Talumuuseumis	Värskas	56 566 898
5.	Paelinna päeva käsitöölaad	Paide keskväljak	3849130, paide.kultuurikeskus@paide.ee
10.	Puust voolimise päev Seto Talumuuseumis	Värskas	56 566 898
10.-13.	Keskaja päevad	Tallinna vanalinn	6604 772
12.-13.	Sõbralaad	Kunda rand	32 21 556
17.	Taimedega värvimise päev Seto Talumuuseumis	Värskas	56 566 898
19.	Suur käsitöö- ja omatoodangulaad	Kärdla vabrikuväljak	5244 820
19.-20.	Rahvusvaheline pitsinäitus	Pärnu	56 453 401
24.	Vööpäev Seto Talumuuseumis	Värskas	56 566 898
30. juuli - 3. august	V Viltimissümposium KreaTov	Gotland	www.hemslojden.org/gotland
31.	Seto söögi päev Seto Talumuuseumis	Värskas	56 566 898

AUGUST

1.-3.	V rahvarõivalaager	Tõstamaa	Anu Randmaa, 56 682 283
1.-3.	X vabariiklikud portselanipäevad	Pärnu	44 26 240, 44 50 070
2.	Folgipäevade käsitöölaad	Märjamaa	4821 355, 56 564 614
2.	Seto Kuningriigi Laad	Värskas	5120 659
3.	Otepää XII käsitöölaad	Otepää	7655 423, 53 326 679
5.-7.	Käsitöömeistrite suvelaager	Pärnu Nooruse Maja	Kristi Teder, 52 63 156
9.	Järvakandi päevad, käsitöölaad	Järvakandi	512 8931
12.-14.	Kangakudumise õppelaager	Jäneda	5287 107
16.	Haapsalu salli päev	Haapsalu	51 981 965

SEPTEMBER

6.	Meremäe XVI Savipidu	Setomaa	55 590 433
27.	Mihklipäeva laad	Muhumaa	5163 733

OKTOBER

8.	VIII Velise sügislaad	Raplamaa	4825 710, 53 444 785
27.	Käsitööettevõtjate foorum	Obinitsa	56 200 076, kogo@setomaa.ee
28.	Lindora laad	Võru- ja Setumaa piiril	www.setomaa.ee

NOVEMBER

6.-9.	XII mardilaad	Tallinn, Saku Suurhall	6604 772
-------	---------------	------------------------	----------

DETSEMBER

12.-13.	Talvine käsitöö- ja omatoodangulaad, konkurss <i>Uus kingitus</i>	Kärdla Kultuurikeskus	5290 617
13.	Kodukäsitöölaad	Põltsamaa kultuurikeskus	55 612 312
19.-20.	13. Viljandi kodukäsitöömess		

Nimekiri ei ole lõplik, korraldajatel on õigus teha kavasa muudatusi.

PAIKKONDADE SELTSID JA ÜHENDUSED ning KÄSITÖÖ INFOPUNKTID (INFO)

Ida-Virumaa

Ida-Virumaa Käsitööselts, Anne Uttendorf 33 64 772
anneuttendorf@hotmail.ee
INFO Jõhvi Seltsimaja, Kooli 2 Jõhvi. Anne Uttendorf
Narva Klubi Käsitöö, Olga Kublitskaja 55 31 658 olgalace@hotmail.ee

Jõgevamaa

Põltsamaa Käsitööselts, Anne Ütt 55 612 312 anneytt@hotmail.ee
INFO Käsitöökauplus, Kesk 1 Põltsamaa. Kersti Pook 51 56 980

Järvamaa

Järvamaa Rahvakunstiühing „Veimevakk“, Jaane Tammiste
566 43 169 info@veimevakk.ee
Kesk-Eesti Käsitööselts, Imbi Karu 56 956 639 imbi.karu@mail.ee
Huviselts „Põimik“, Ruta Eslass 38 79 286

Läänemaa

Läänemaa Käsitöölaliste Ühendus, Marju Heldema 56 158 119.
marju.heldema@hkhk.edu.ee
INFO Haapsalu Kutsehariduskeskus, Ehitajate tee 3 Uuemõisa.

Lääne-Virumaa

Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts, Kersti Loite 32 41 587
kersti.loite@mail.ee
INFO Viru Käsitöö Salong, Pikk 16 Rakvere. Kersti Loite 32 41 587
INFO Jäneda Käsitöökeskus, Jäneda, Tapa vald. Elo Kallas 50 65 672
loome@hotmail.ee

Põlvamaa

Põlva Käsitööklubi, Asta Tagel 79 95 157 astatagel@hotmail.ee
Räpina Käsitöökoda, Astrid Narusk 79 62 694 vhy@hotmail.ee
INFO Ulve Kangro meistrikoda, Vöhandu 10 Pärna,
ulvekangro@hotmail.ee

Pärnumaa

Pärnumaa Käsitöökeskus, Eeva Talts 56 453 401 eeva.talts@mail.ee

Raplamaa

Seltsing „Süstik“, Ivi Sark 51 28 931 ivi.sark@mail.ee

Tallinn ja Harjumaa

Tallinna Käsitöökeskus, Liina Veskimägi-Ilviste 56 674 671 liina@folkart.ee
Rahvakunsti Klubi, Mare Sihvre 56 200 843 maresihvre@hotmail.ee
Etno Tuba, Margit Sondberg 55 24 216 margit.sondberg@mail.ee
INFO Eesti Käsitöö Maja, Pikk 22 Tallinn. Silja Nõu 6314 076
silja@folkart.ee
INFO Tallinna Rahvaülikool, Estonia pst 5a Tallinn. Kaja Leedjärv
info@kultuur.ee
INFO Kangastelje töötuba, Vabriku 59 Tallinn, avatud kokkuleppel.
Kristel Pöldma 53407776 kristel@kangakudumine.ee

Tartumaa

Tartumaa Käsitöö Kesksekselts, Tartu Maanaiste Liit, Urve Kaasik
53 412 408 urvekaasik@hotmail.ee
Tartu Käsitööklubi, Tiina Konsen 53 478 479
tiina.konsen@raad.tartu.ee
Antoniuse Gild, Ann Anderson 74 23 823 antonius@antonius.ee
INFO Eesti Rahva Muuseum, J. Kuperjanovi 9 Tartu. Virve Tuubel
56 204 979 virve@erm.ee

Valgamaa

Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Kesksekselts, Marge Tadolder
56 466 720 annmlt@hotmail.ee
INFO Anni Butiik, Pühajärve tee 2 Otepää. Marge Tadolder
INFO Käsitöökelder, Kesk 9 Valga. Mai Norman 55 915 446
mainorman@hotmail.ee

Viljandimaa

Viljandimaa Rahvakunstiühing, Leida Mägi 43 33 850
rahvakunst@hotmail.ee

Võrumaa

Aila Näpustuudio, Aila Kikas 78 28 048 ailastudio@hotmail.ee
Võrumaa Käsitööühistu ESI, Rael Kaasen 52 19 444
raelkaasen@hotmail.ee

Setomaa

Setu Käsitöökoda, Sigre Andreson 507 1029 sigre@setomaa.ee

Saared

Hiiumaa Käsitööselts, Margit Kääramees 52 44 820
margit@emmaste.hiiumaa.ee
Kihnu Folklooriselts Kihnumoa, Katrin Kumpan 44 69 714
Vormsi Käsitööselts, Kristina Rajando 56 616 395
kristina.rajando@mail.ee
Saaremaa Käsitöökeskus, Jane Mägi 45 24 645 jane@amtikool.ee
Valjala Käsitöökeskus „Tööpada“, Malle Raamat
malle.raamat@valjala.ee
INFO Muhu Käsitööselts „Oad ja Eed“. Tiina Jögi 51 63 773
tiina.jogi.003@mail.ee

Koostööpartnerid

Eesti Kunstiakadeemia, Kärt Summatavet 6261 720
Eesti Käsitööpetajate Selts AITA, Kristi Teder 52 63 156
Eesti Põllumajandusmuuseum, Ruth Metsallik 7412 596
Eesti Rahva Muuseum, Virve Tuubel 74 21 311
Eesti Vabaharidusliit, Tiit Niglas 6009 367
Eesti Vabaõhumuuseum, Maret Ahse 6549 100
Heimtali Muuseum, Merle Puusepp 43 98 126
Hiiumaa Muuseum, Helgi Põllo 46 32 091
Kodukäsitöö OÜ, Silja Nõu 6314 076
Kääriku talu, Anu Raud 43 98 286
Mahtra Talurahvamuuseum, Tiia-Helle Schmitte 48 44 199
Obinitsa Seto Muuseumitarõ, Merlin Lõin 78 54 190
Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus, Aino Arro 6009 291
Setu Talumuuseum, Laine Lõvi 79 64 678
Tallinna Rahvaülikool, Kaja Leedjärv 6306 508
Tallinna Ülikool, Kai Malmstein 6409 433
Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, Ave Matsin 43 55 232
Viimsi muuseumid, Alar Mik 56 456 352

ERKL liikmelisus

Euroopa Rahvakunsti- ja Käsitööföderatsioon
Põhjamaade Käsitööliit
Eesti Rahvuslik Folkloorinõukogu
Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon EVEA
Eesti Vabaharidusliit

Juhatus

Liivi Soova (esimees), Ulve Kangro, Kersti Loite, Kristina Rajando,
Anu Randmaa, Eeva Talts, Virve Tuubel, Liina Veskimägi-Ilviste

ERKL info: info@folkart.ee, 6604 772, 51 87 812

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, Pikk 22, Tallinn 10133;
tel. (372)6 604 772, 51 87 812.
e-post: info@folkart.ee; www.folkart.ee
Toimetaja Maie Leetoja
Trükk Vali Press OÜ

